

Toktsrapport 2002 for M/K ”Andholmen”.

”Andholmen” på Sjømaktseminar i Ulvik ,August 2002.
Besøkende fra v. Egil Eikanger, Ove Høegh, Inge Steensland og Ingvald Lunde.

Toktsrapport 2002 for M/K "Andholmen".

Generelt.

Sommeren 2002 ble i hovedsak brukt til innkjøring av motor samt tilpassing og utprøving av diverse utstyr og systemer. Noe som ved vinteropplaget medio oktober enda ikke var helt fullført. Ved de gjennomførte toktene tok vi utgangspunkt i Stiftelsen M/K Andholmens statutter og den viktigste paragrafen, formålsparagrafen som siteres her:

- fremme forståelse for at Norge er en kyststat og maritim nasjon
- informere om norsk sjømiliter innsats under Den andre verdenskrig inkludert betydningen og viktigheten av det store antallet rogalendinger som dro vestover over havet i perioden 1940 – 45 for å sloss
- fremme forståelse for Norges behov for et balansert og effektivt sjøforsvar
- samarbeide om formålets fremme med andre institusjoner som f.eks Forsvarsmuseet, Marinemuseet, krigshistoriske museer i Rogaland og fartøysverninteresser i inn – og utland
- søke til en hver tid å formidle resultatet av arbeidet til et størst mulig publikum.

Forberedelser.

Perioden fra nyttår til mai 2002 ble en ekstra travel tid for Stiftelsen M/K Andholmen. Skroget var sjøsatt 30. juli 2001. Høsten det samme året gikk med installasjon av motor med tilhørende systemer samt ombordløfting og montering av dekkshus, styrehus og kappe forut. Alle detaljene med innredning, køyer, lugarer, master og mye annet tok lengre tid en vi regnet med. Fagmannen som skulle installere elektrisitet ble syk, noe som resulterte i at alt måtte settes bort til vanlig regning og tok langt lengre tid enn planlagt. Det gjorde også mye annet arbeid våren 2002.

Mastene er kommet på plass og dugnadsgjengen er i full sving med klargjøringsarbeider langs kai på Ulsnes, April 2002.

Forsvarsminister Kristin Krohn Devold hadde lovet å gjendøpe fartøyet under Marinens Krigsveteraners Forenings årsmøte i Horten i månedskifte Mai/Juni 2002. Tidlig i Mai forsto vi at vi ikke kunne legge ut på en mer enn 500 nautiske mils seilas, også av rent sikkerhetsmessige årsaker. Viktige elektrodetaljer var ikke på plass, samtidig som maskinen ikke var skikkelig justert. Forsvarsministeren hadde stor forståelse for situasjonen, men lovet å komme tilbake når vi var klar.

Første tekniske prøveturer.

I slutten av mai foregikk de første tekniske prøveturene på en time eller to i lokalområdet. Første tur med overnatting i fremmed havn ble foretatt Fredag 31. Mai-Lørdag 1. Juni til Haugesund. Fremdeles gjensto en del detaljer med motoren, men stemningen var god og mange kom om bord mens vi lå i Smedasundet fredag kveld og lørdag formiddag. Det var klart at mange var interessert i fartøyets unike historie! Vi kom tilbake til Stavanger Lørdag kl. 1540 etter en utseilt distanse totalt på ca 65 nautiske mil.

I perioden 5.-7. juli var ”Andholmen” påmeldt arrangementet ”Skudefestivalen” i Skudeneshavn sør på Karmøy. Historien om fartøyet var dekket i det populære arrangementets avis med tekst og bilder. Dessverre ble båten bare programhelt til skuffelse for mange av deltagerne også. På veg ut Byfjorden 5. Juli gikk veivlageret varmt i motoren. Slepebåt måtte rekvireres og nytt lager måtte smeltes i og tilpasses, noe som tok oss 10-12 dager. Uhellet kunne like godt inntruffet på en eventuell tur til Horten!

Haugesund og Finnasand/Utstein Kloster.

Resten av Juli tok mange i dugnadsgjengen ferie. I August var fartøyet klart og Mandag 12. seilte ”Andholmen” lokalt til øya Bru nord for Stavanger med 32 lærere fra Lunde skole på Hundvåg som ble orientert om fartøyet og dets historie underveis. I perioden 16.-18. August deltok fartøyet og 11 mann i det alltid godt besøkte arrangementet ”Havnedagene” i Haugesund. Den turen gikk fint. Boken ”*Andholmen i krig og fred*” var også ferdig da og ble sammen med fartøyets krus solgt om bord og på kaien. Mange sikret seg både omvisning, bok og suvenir. Så vidt vites fikk fartøyet ingen pressedekning.

Avgang Ulsnes 16. August 2002 med ”Havnedagene” i Haugesund som mål.

Onsdag 21. August kastet "Andholmen" loss fra Ulsnes kl. 1425 og stevnet i nydelig vær ut Byfjorden, gjennom Linesundet og nordover Mastrafjorden til vertshuset på Finnasand på Mosterøy med hovedsponsor Inge Steensland og gjester om bord . Retur Ulsnes kl. 2105.

Til Stord, Ulvik og Sjømilitære Samfunds Sjømaktseminar.

Tirsdag 27. August kl. 1025 satte "Andholmen" igjen kursen mot nord. Leirvik på Stord var første etappe på turen til Ulvik og Sjømilitære Samfunds Sjømaktseminar i perioden 28/8-1/9. Stord og Bømlo var viktige sentre for Shetlands-farten under krigen. Det merket vi også av interessen da vi fortøyde midt i Leirvik sentrum tirsdag 27/8 kl. 1945. Mange var om bord og flere hadde kjentfolk som hadde deltatt under krigen. Også båtbyggeren Gunnar Oma, som hadde fulgt restaureringsprosessen i mange år, var om bord sammen med sin venn Kåre Haldorsen fra Rubbestadneset som har nærmere 50 års fartstid på motorfabrikken og med Wickmann motoren som spesialfelt. Kåre entret maskinrommet med en gang. Han hadde hørt en ulyd fra motoren da vi stevnet inn på havna i Lervik. Brennstoffpumpa tok han med seg og skiftet en fjær i løpet av natten. Kl. 0900 onsdag 2. var pumpa på plass igjen og vi fikk en helt annen og bedre gange på motoren. Fantastisk hva de gamle spesialistene med lang praksis og fartstid med vår Wickmann 50 HK K kan! Haugesunds Avis og Sunnhordlendingen var også på plass onsdag og fikk intervjuer og bilder, noe som resulterte i flotte reportasjer i begge avisene. Alt ble plassert i fartøyets "scrapbook". I Leirvik kom også et medlem av Shetlandsgjengen under krigen på besøk. Han hadde bosatt seg i USA etter krigen og var nå på ferie hos venner på Stord. Han husket godt "Andholmen" fra krigens dager og mente restaureringen var perfekt foretatt.

Onsdag 28/8 kl. 1000 stevnet den stolte skute, med ny lyd fra motoren, inn den lange Hardangerfjorden, til enden og Ulvik.

*Underveis gjennom indre Hardangerfjord mot Ulvik.
I styrehuset til v. Anders Hegland,- til h. Svein Carl Sivertsen.*

Denne vakre bygda fikk store sår under kampene i april 1940. Fartøyet fortøyde langs kai i hagen til gamle og ærverdige Brakanes hotell med ankomst kl. 1945. 3 av besetningen deltok

på Sjømilitære Samfunds meget godt besøkte og populære Sjømaktseminar i perioden 28.-31. August. Under oppholdet i Ulvik var ca 200 personer om bord for å bese båten og høre om hennes historie, spesielt fra krigens dager. Både bøker og krus ble solgt. Flere medlemmer av Stortingets forsvarskomite, en statssekretær og representanter fra flere departementer besøkte fartøyet Til og med tidligere forsvarssjef, general Arne Solli og brigader Sverre Diesen, begge fra Hæren, var ombord. Besetningen hadde noen travle dager med omvisning og historieberetning. Også totalt 14 admiraler var interesserte besøkende.

Været under oppholdet var varierende med noe nedbør og det blåste friskt i fjorden da vi satte kursen mot Vikinghallen på Snilstveitøy ved Rosendal kl. 1130 lørdag 31/8 med ankomst ca kl. 1800. Her ble vi tatt godt imot av verten på overnattingsstedet og dykkerlege Svein Eidsvik og kone, sykesøster Kari, som også har mange års tjeneste på Haakonsvern. Ekteparet er bosatt på øya. Det ble et hyggelig krabbelag i lasterommet lørdagskvelden med Eidsvik og kone samt andre lokale størrelser som kom innom. Vikinghallen stilte med mjød av beste Hardanger kvalitet Det ble en sen kveld i Vikinghallen hvor mange andre gjester også var tilstede, blant annet et helt selskap fra Sørlandet. Det ble kåsert om "Andholmen"s historie og interessen var svært stor.

*Klart for avgang fra Snilstvedtøy. Lystige innfødte på kaien.
I bakgrunnen Marinens dykkerlege Svein Eidsvik til v. og Svein Carl Sivertsen.*

Søndag formiddag tok vi farvel med nye og gamle venner og satte kursen sydvestover. Om ettermiddagen stevnet vi inn Ålfjorden til en venn av besetningsmedlemmene. Han har et landsted i bunnen av fjorden ca 40 km. øst for Haugesund sentrum. Havneforholdene viste seg ikke å være gode nok samtidig som vinden var usikker. Etter kort stopp satte vi kurs ut fjorden og fortøyde i Leirvik, hvor flere venner kom om bord, som sist, nå medbringende en meget god avisdekning av vårt besøk uken før. Tirsdag 2. September kastet vi loss kl. 0935 og fikk prøvd båten i noe rusket vær på Stetta. Da vi nærmet oss Bloksene viste det seg at en mindre motorbåt hadde forlist, men både Kystvakt og Redningskøyta var på plass før vi kom fram. Dagen etter ble det funnet en omkommet mann i vraket som da var tauet til lands. På Sletta fikk vi litt varmgang i motoren som resulterte at vi gikk til kai i Smedasundet i Haugesund hvor vi åpnet opp og fant mye dritt i kjølevannspumpa. Ved ankomst låste også

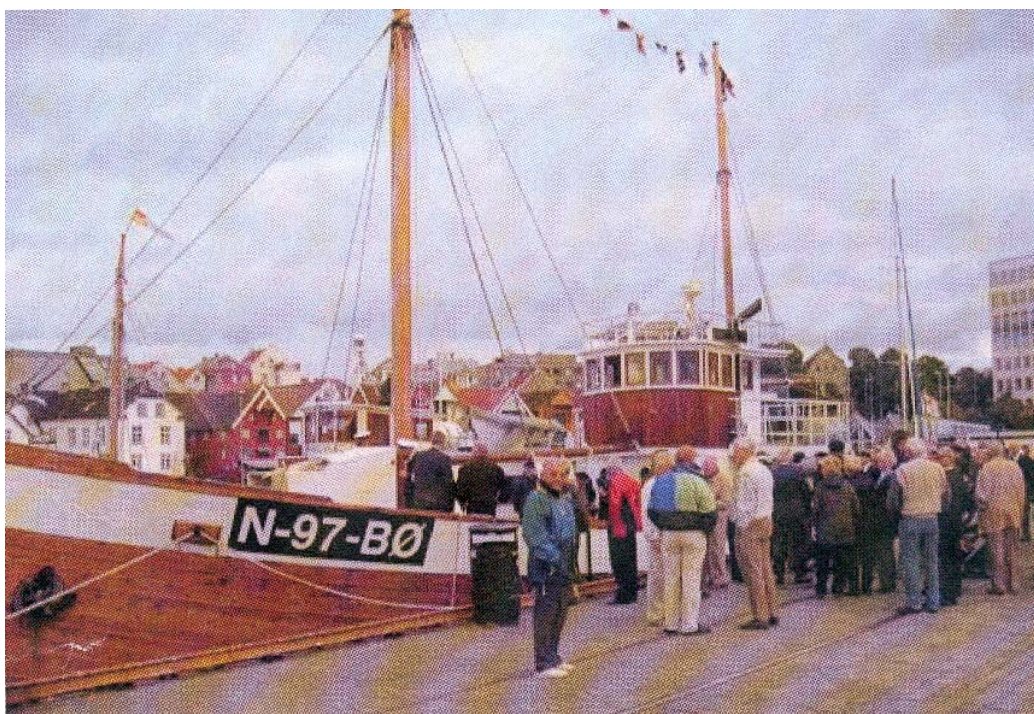
propellstigningskontrollen seg i full forover så båten ble tatt til kai ved finmanøvrering, frikobling og hurtig bruk av solide trosser. Alt gikk fint. Etter noen timer langs kai, også med besøkende, stevnet vi sydover Karmsundet mot Østre Bokn hvor et besetningsmedlem ble satt i land ved hans bosted. Her låste frikoblingen (klutchen) seg, men denne gangen virket heldigvis propellstigningskontrollen. Vi ankom Ulsnes, Stavanger kl. 2315.

Toktet hadde gått over all forventning med en utseilt distanse på ca. 300 nautiske mil og vellykkede havnebesøk med utmerket pressedekning for den gode sak, fartøyets formålsparagraf som referert innledningsvis.

Dåp i Stavanger havn.

17. September ble en stor dag for Stiftelsen og fartøyet. Forsvarsminister Kristin Krohn Devold gjendøpte fartøyet i Vågen i Stavanger havn med svært mange tilstede båe på kaia og om bord. Styreformann i Stiftelsen, Ommund Torgersen innledet med velkomsthilsen og en kort orientering om fartøyet og prosjektets historie. Krigsveteraner, ØKS, Komsjøsør samt ordfører, politi, havnedirektør og en rekke andre bivånet den fine seremonien som ble avsluttet med en sosial sammenkomst i Stavanger Sjømannsforening, et par 100 meter fra stedet hvor fartøyet var fortøyd.

Båtbyggeren som restaurerte KNM "Hitra", Gunnar Oma, fra Leirvik og noen av hans venner fra Stord var også tilstede 17/9 i Stavanger og det samme var formannen i Marinens Krigsveteranforening, orlogskaptein Hakon Lunde sammen med kapteinløytnant Ola Bø Hansen som skriver den boken Marinens Krigsveteranforening vil gi ut 7. Juni 2005. Begge de store rogalandsavisene hadde omfattende reportasjer fra arrangementet og TV Vest dekket begivenheten om bord under seilasen til Vågen og selve dåpen med flere intervjuer. Alt i alt en sær vellykket dåp med meget betydelig pressedekning!

*"Andholmen" vel gjendøpt av Forsvarsminister Kristin Krohn Devold i Stavanger havn
Tirsdag 17. September 2002.*

Admiral Horve/venneforeningen/Rogaland sjømilitære forum.

1.oktober stevnet igjen "Andholmen" inn i Vågen. Det var minnestund og blomstervedlegging ved statuen til viseadmiral Thore Horve nord på Strandkaien. Sjef Sjøoperasjonssenteret på Jåttå, kommandør Fleisje, holdt talen og la ned blomster. KNM Harald Haarfagre stilte med flaggmenn og Marinens Krigsveteraner var også representert. Noen av dem seilte med "Andholmen" under 2. verdenskrig.

Mandag 7. Oktober skulle bli siste seilas denne sesongen. 22 av medlemmene i M/K "Andholmen"s venner seilte med fartøyet til Vikevåg på Rennesøy og fiskesuppe med tilbehør ble servert underveis. Meget vellykket tur!

23. Oktober arrangerte Rogaland sjømilitære forum årsmøte om bord i Andholmen og styreformann Ommund Torgersen orienterte om prosjektet.

Etter dette arrangementet startet rutiner for vinteropplag. En aktiv sesong var preget av justeringer, tilpassing og "bli kjent" med fartøyet.

Stort sett har alle aktiviteter vært vellykket og blitt gjennomført som planlagt med god måloppfyllelse. Tre ganger har vi bunkret diesel hos Sjøforsvaret, - fra minerydder på Ulsnes tidlig i mai (1100 ltr.), Ulsnes orlogsstasjon 13/8(900 ltr.) og i Ulvik fra Kystvakt Titran 28/8 (ca 800 ltr.) samtidig som Sjøforsvarsstaben har gitt et driftstilskudd i 2002 på kr. 50.000.-

Utseilt distanse 2002: Ca. 520 nautiske mil.